

Brev vedrørende dispensation fra alderskravet i medfør af godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 2, nr. 1 ("noget yngre")

(Til samtlige adoptionssamråd, samrådssekretariater, formidlende organisationer samt Adoption og Samfund, den 21. maj 2002)

Adoptionsnævnet har på baggrund af en række henvendelser fra samrådssekretariaterne og adoptionsansøgere fundet det hensigtsmæssigt at udarbejde nedenstående notat i forbindelse med anvendelsen af dispensationsmuligheden i godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 2, nr. 1.

Regelgrundlaget

Følgende fremgår af godkendelsesbekendtgørelsens § 6:

"§ 6. Det er en betingelse for at blive godkendt som adoptant, at ansøgerens alder på ansøgningstidspunktet ikke overstiger barnets alder med mere end 40 år.

Stk. 2. Betingelsen i stk. 1 kan dog fraviges, hvis

- 1) kun den ene ægtefælles alder overstiger barnets alder med mere end 40 år, mens den anden ægtefælle er noget yngre, eller
- 2) ansøgeren inden rimelig tid efter at have modtaget et adoptivbarn ansøger om godkendelse til adoption af endnu et barn, eller
- 3) der foreligger særlige omstændigheder i øvrigt."

Baggrunden for reglerne

Det fremgår af forarbejderne til den seneste ændring af adoptionsloven (lovforslag nr. L 40), at reglerne om aldersforskel mellem ansøger og barn bør medvirke til at sikre, at adoptanterne under hele barnets opvækst har de fornødne ressourcer til at tage sig af barnet og har lyst og evne til at tage del i barnets leg og øvrige aktiviteter. Det fremgår videre af bemærkningerne:

"Aldersreglerne bør endvidere tage hensyn til det forhold, at mulighederne for, at barnet kan beholde begge sine forældre, indtil det bliver voksent, rent statistisk er mindre, jo ældre forældrene er ved modtagelsen af barnet.

Det bør også søges undgået, at aldersreglerne medvirker til at stille adoptivbørn anderledes end børn i biologiske familier ved, at adoptivbørns forældre er betydeligt ældre end forældrene til adoptivbørnenes jævnaldrende skolekammerater og venner.

På den baggrund er Justitsministeriet som udgangspunkt enig med Adoptionsudvalget i, at det i almindelighed bør foretrækkes, at adoptivforhold stiftes inden for den aldersperiode, hvor en familie normalt får biologiske børn.

Ved fastsættelsen af aldersreglerne for adoption bør der endvidere tages hensyn til mulighederne for at få foretaget kunstig befrugtning. Efter § 6 i lov om kunstig befrugtning i forbindelse med lægelig behandling, diagnostik og forskning m.v. må kunstig befrugtning ikke finde sted i de tilfælde, hvor den kvinde, der skal føde barnet, er ældre end 45 år.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at udgangspunktet for aldersreglerne fortsat bør være, at der på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen om godkendelse som adoptant ikke må være over 40 års aldersforskel mellem ansøger og barn.

I en række situationer er der dog efter Justitsministeriets opfattelse grundlag for at fravige de almindelige aldersregler.

...

Justitsministeriet er endvidere enig med flertallet i Adoptionsudvalget i, at en vis fleksibilitet i aldersreglerne er forsvarlig i tilfælde, hvor den ene ansøger er ældre end 40 år, hvis den anden er noget yngre. Hvis den ene ægtefælle er over 45-46 år, bør godkendelse til adoption af et lille barn dog efter Justitsministeriets opfattelse normalt ikke ske, selv om den anden ægtefælle er tilsvarende yngre".

Nævnets praksis

Efter bestemmelsens stk. 2, nr. 1, er der mulighed for at fravige 40 års-reglen i tilfælde, hvor den ene ægtefælle aldersmæssigt overstiger barnets alder med mere end 40 år, mens den anden ægtefælle er noget yngre.

Bestemmelsen giver kun mulighed for at fravige alderskravet i forhold til den ene af ægtefællerne. Hvis begge ægtefællers alder overstiger barnets alder med mere end 40 år, kan der ikke gives dispensation fra alderskravet i medfør af denne bestemmelse. Der henvises i øvrigt til Civilretsdirektoratets vejledning om international adoption s. 44ff.

a) Kan reglen om "noget yngre" anvendes ved godkendelse til større børn?

Adoptionsnævnet har fra flere amter modtaget forespørgsler om, hvorvidt dispensationsmuligheden i godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 2, nr. 1, kan anvendes ved godkendelse til større børn, eller om der alene kan gives dispensation i medfør af denne bestemmelse til et barn i alderen 0-36 måneder.

Adoptionsnævnet har i et brev til amterne den 17. januar 2002 behandlet dette spørgsmål (2001-9201-57).

Nævnet udtalte i den forbindelse, at dispensationsmuligheden i godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 2, nr. 1, også kan anvendes i tilfælde, hvor ansøgningen vedrører et større barn.

Efter nævnets opfattelse kan dispensation efter § 6, stk. 2, nr. 1, således ikke begrænses til alene at finde anvendelse i de sager, hvor der søges om godkendelse til et barn i alderen 0-36 måneder.

Nævnet har truffet flere afgørelser, hvor der er givet dispensation efter § 6, stk. 2, nr. 1, med henblik på forundersøgelse til et barn, der er ældre end 0-36 måneder. Således kan bl.a. nævnes følgende afgørelser:

a) Nr. 4, januar 2001

Ansøgerne var henholdsvis 49 år og 35 år på ansøgningstidspunktet.

Nævnet meddelte dispensation til et barn eller et søskendepar i alderen 4-6 år, jf. adoptionsbekendtgørelsens § 6, stk. 2, nr. 1.

b) Nr. 5, marts 2001

Ansøgerne var henholdsvis 42 år og 39 år på ansøgningstidspunktet.

Nævnet besluttede, at ansøgerne i medfør af § 6, stk. 2, nr. 1, kunne få dispensation til et barn på 12 måneder og derover.

c) Nr. 7, maj 2001

Ansøgerne var henholdsvis 42 år og 39 år på ansøgningstidspunktet.

Nævnet besluttede også her, at ansøgerne i medfør af § 6, stk. 2, nr. 1 kunne få dispensation til et barn på 12 måneder og derover.

d) Nr. 9, oktober 2001

Ansøgerne var henholdsvis 44 år og 41 år på ansøgningstidspunktet.

Nævnet besluttede, at ansøgerne i medfør af § 6, stk. 2, nr. 1, kunne godkendes til et barn i alderen 3-5 år.

e) Nr. 11, oktober 2001

Ansøgerne var henholdsvis 44 år og 38 år på ansøgningstidspunktet.

Nævnet besluttede, at ansøgerne i medfør af § 6, stk. 2, nr. 1, kunne få dispensation til at adoptere et barn i alderen 2-4 år.

Numrene på ovennævnte afgørelser henviser til resumeer, der er udarbejdet af nævnet. Resumeerne findes i deres fulde ordlyd i bind 3 i vejledningen om international adoption "materiale fra Adoptionsnævnet". Afgørelserne findes endvidere på nævnets hjemmeside.

b) Hvornår kan den yngste ægtefælle siges at være "noget yngre"?

I forbindelse med anvendelsen af dispensationsmuligheden i § 6, stk. 2, nr. 1, er det væsentligt at tage stilling til, hvornår den yngste ægtefælle kan siges at være "noget yngre".

Ifølge Civilretsdirektoratets vejledning om international adoption, skal dette forstås således, at "aldersforskellen mellem den yngste ægtefælle og barnet skal være noget under 40 år og 364 dage".

Det fremgår videre af vejledningen:

"Det vil bero på en konkret vurdering, hvornår den yngste ægtefælle kan siges at være "noget yngre". Ved vurderingen heraf bør det bl.a. tillægges betydning, i hvilken udstrækning den ældste ægtefælle overstiger den almindelige aldersregel, hvilken godkendelse, der ønskes samt omstændighederne i øvrigt. Der kan ikke i almindelighed stilles krav om, at den yngste ansøger skal være tilsvarende yngre.

Der bør normalt ikke ske godkendelse til adoption af et lille barn i alderen 0-36 måneder, hvis den ældste ægtefælle er over 45-46 år. Dette gælder uanset hvilken alder den yngste ægtefælle har. Som det fremgår, er aldersgrænsen ikke absolut, men kan fraviges efter en konkret vurdering".

Det bemærkes, at aldersforskellen mellem ansøgeren og barnet beregnes i forhold til den yngste alder, der søges om godkendelse til. Søges der således om godkendelse til et barn på 0 – 36 måneder, går man ved beregningen af aldersforskellen ud fra et barn på 0 måneder.

I 2000 og 2001 har nævnet i fire sager meddelt dispensation i tilfælde, hvor aldersforskellen mellem den ældste ægtefælle og barnet på ansøgningstidspunktet var 45 år. I disse fire sager var aldersforskellen mellem den yngste ægtefælle og barnet henholdsvis 35, 31, 34 og 29 år (nr. 2, 4, 6 og 12 i resuméerne). I den ene af de tre sager (nr. 4) var den ældste ægtefælle på ansøgningstidspunktet 49 år og den yngste 35 år. Ansøgerne fik dispensation til et barn i alderen 4-6 år.

I en række tilfælde var der ikke så stor aldersforskel mellem ansøgerne, ligesom den ældres ansøgers alder ikke oversteg barnets alder med 45–46 år. Inden for denne gruppe har nævnet meddelt dispensation således, at aldersforskellen mellem ansøgerne og barnet på ansøgningstidspunktet var:

- 41 og 38 år (nr. 5). Ansøgerne var hhv. 42 og 39 år. Nævnet dispensererede til barn fra 12 måneder og opefter.
- 41 og 38 år (nr. 7). Ansøgerne var hhv. 42 og 39 år. Nævnet dispensererede til barn fra 12 måneder og opefter.
- 41 og 38 år (nr. 9). Ansøgerne var hhv. 44 og 41 år. Nævnet dispensererede til barn i alderen 3-5 år.
- 42 og 36 år (nr. 11). Ansøgerne var hhv. 44 og 38 år. Nævnet dispensererede til barn i alderen 2-4 år.
- 42 og 38 år (nr. 15). Ansøgerne var hhv. 44 og 40 år. Nævnet dispensererede til barn i alderen 24 til 48 måneder.

I de to sager, hvor nævnet meddelte dispensation til et barn i alderen fra 12 måneder og opefter, havde ansøgerne søgt om godkendelse til et barn i alderen 0-36 måneder. Såfremt ansøgningen var blevet imødekommet ville der have været henholdsvis 39 og 42 års aldersforskel mellem ansøgerne og barnet. Som det fremgår af afgørelsens udfald, fandt nævnet imidlertid ikke, at den yngste ægtefælle i så fald kunne siges at være noget yngre.

Dette var også tilfældet i sag nr. 9. Her havde ansøgerne søgt om aldersdispensation til et barn fra 12 måneder. Nævnet anførte i afgørelsen, at man ikke fandt grundlag for at imødekomme ansøgningen, da aldersforskellen mellem barnet og ansøgerne i så fald ville være henholdsvis 43 og 40 år.

I sag nr. 15 havde ansøgerne søgt om godkendelse til et barn i alderen 0-36 måneder, og samrådet havde besluttet alene af dispensere med henblik på godkendelse til barn over 36 måneder. Nævnet ændrede i denne sag delvist samrådets afgørelse, idet man besluttede at ansøgerne kunne få dispensation til et barn i alderen 24-48 måneder.

Nævnet har endelig truffet afgørelse i en sag, hvor ansøgerne var henholdsvis 41 og 43 år (nr. 16). I denne sag havde samrådet afslået at give aldersdispensation til et barn under 36 måneder. Nævnet stadfæstede samrådets afgørelse, idet man ikke fandt, at aldersforskellen mellem den yngste ansøger og et barn på under 36 måneder kunne siges at være noget under 40 års aldersforskel.

Information om praksis

Nævnet skal henlede opmærksomheden på, at [resuméer af nævnets afgørelser](#) løbende opdateres på vores hjemmeside, hvor det således vil være muligt at gøre sig bekendt med udviklingen i praksis på området.